

ZÁPADOSLOVENSKÁ
DISTRIBUČNÁ

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk
Západoslovenská distribučná, a.s., Čulenova 6, 816 47 Bratislava, www.zsdis.sk

Tlačová správa

Bratislava 17. máj 2024

Nové búdky pre sokola rároha sa tešia vzácnym nájomcom

Populácia u nás vzácného a ohrozeného sokola rároha hniezdi od strednej Európy po východnú Áziu. Z globálneho hľadiska sa druhu v poslednom období nedarí a klesá jeho početnosť najmä vo východnej časti areálu jeho výskytu. Na Slovensku sa však v posledných rokoch teší mierne pozitívnemu trendu - napriek mnohým negatívnym antropickým vplyvom dnes u nás hniezdi približne 50 párov. Významne tomu prispela ponuka hniezdných búdok, ktoré sa doteraz inštalovali takmer výhradne na stožiare prenosovej sústavy. Sokoly, ktoré si sami hniezda nestavajú, ich s obľubou obsadzujú a úspešne v nich vychovávajú potomstvo.

„Vďaka spolupráci so Západoslovenskou distribučnou, a.s. (ZSD) v rámci medzinárodného projektu LIFE Danube Free Sky, ktorý je realizovaný s podporou Európskej únie a Ministerstva životného prostredia SR, sme v roku 2022 umiestnili nové búdky pre sokola rároha aj do ďalších území s historickým výskytom tohto druhu. Ide o lokality v blízkosti hraníc s Maďarskom, kde sa nachádzajú distribučné vedenia 110 kV napätia, vhodné a bezpečné pre osadenie búdok. Naším cieľom je, aby došlo k prepojeniu slovenskej a početnejšej maďarskej populácie, ktorá sa odhaduje na 150 až 180 párov. Konštrukcia búdok je z hliníka, sú vetrané cez predvrtané otvory, majú prístavaciu plošinku a na dne je štrková výstelka pre vajíčka. Sú tak špeciálne uspořobené, aby v nich sokoly našli čo najväčšie pohodlie a nehrozilo im prehriatie. Sokoly ich veľmi obľubujú a cítia sa v nich bezpečne, o čom svedčí aj fakt, že takmer celá populácia na Slovensku hniezdni práve v takýchto búdkach,“ uvádza Roman Slobodník z Ochrany dravcov na Slovensku.

„Na stožiare distribučných vedení v našej správe inštalujeme hniezdne búdky pre menšie druhy sokolov (napríklad sokol myšiar) od roku 2019. Aktuálne je osadených takmer 100 takýchto búdok, z ktorých doposiaľ vyletelo takmer 500 mláďat. V roku 2022 sme pristúpili k inštalácii 20 rozmerovo väčších búdok pre vzácného sokola rároha. V napätí sme očakávali, či si tieto nové búdky obľúbi. Veľmi sme sa preto potešili, keď sme v nich pri tohtoročnom monitoringu opäť zbadali jedince sokola rároha. Naše búdky si na hniezdenie vybrali tento rok dva páry tohto vzácného dravca, pričom minulý rok zahniezdil jeden pár. Okrem sokola rároha sa v búdkach páči aj sokolom myšiarom, tento rok v nových búdkach zahniezdilo až 13 párov,“ dopĺňa Zuzana Lančaričová z tímu environmentu Západoslovenskej distribučnej, a.s.

„V rámci realizácie projektových aktivít projektu LIFE Danube Free Sky pristupujeme v rokoch 2020 - 2025 okrem vytvorenia nových hniezdných príležitostí aj k ekologizácii viac ako 800 stĺpov napätia 22 kV, a to formou montáže prvkov zabraňujúcich zraneniam vtákov elektrickým prúdom na konštrukciách, ktoré dravé vtáky s obľubou využívajú na odpočinok, či lov koristi. Tak ako v minulosti, aj tentokrát sú medzi územia s najvyššou prioritou hniezdne teritóriá sokola rároha či orla kráľovského. Tri kilometre našich vedení budú navyše bezpečnejšie pre vtáctvo z hľadiska nárazov vďaka inštalácii špeciálnych zviditeľňujúcich prvkov, tzv. odkloňovačov letu vtáctva,“ uzatvára Lančaričová zo ZSD, a.s.

Kontakt:

Roman Slobodník, Ochrana dravcov na Slovensku, slobodnik@dravce.sk, +421 907 026 107

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk
Západoslovenská distribučná, a.s., Čulenova 6, 816 47 Bratislava, www.zsdis.sk

Zuzana Lančaričová, Západoslovenská distribučná, a.s., zuzana.lancaricova@zsdis.sk, +421 917 161 820

Doplňujúce informácie:

- Sokol rároh má najpočetnejšie zastúpenie v ázijských krajinách (s najväčším zastúpením Čína, Kazachstan, Mongolsko, Rusko). Európska populácia sa odhaduje na 430-630 párov hniezdiacich v Rakúsku, Maďarsku, Rumunsku, Bulharsku, Srbsku, Chorvátsku, Česku, Moldavsku a na Slovensku či Ukrajine. Na Slovensku sme v minulom roku zaznamenali hniezdenie 40 párov, z toho úspešne zahniezdilo 32 párov, ktoré vyviedli 135 mláďat.
- V 90. rokoch hniezdilo na Slovensku len 12 párov sokola rároha, najmä z dôvodu nedostatočnej ponuky hniezd v prirodzených podmienkach, v ktorých sokoly nenachádzali priaznivé podmienky pre rozmnožovanie. Situáciu zachránili búdky inštalované na stožiaroch prenosových vedení.
- Sokol rároh bol v Maďarsku tento rok zvolený „[Vtákom roka](#)“.
- Projekt LIFE Danube Free Sky je realizovaný v 7 krajinách (Rakúsko, Slovensko, Maďarsko, Chorvátsko, Srbsko, Bulharsko a Rumunsko), v zastúpení 15 projektových partnerov z radov energetických spoločností, železničnej spoločnosti, neziskových organizácií a národných parkov.
- V rámci projektu bolo celkovo nainštalovaných až 370 nových hniezdných príležitostí – búdok na hniezdenie, a to v štyroch krajinách (Slovensko, Srbsko, Bulharsko a Rumunsko). Búdky sú určené primárne pre sokola rároha, sokola kobcovitého (červenonohého), či krakľu belasú.
- Okrem budovania nových hniezdných príležitostí sa projektové aktivity zameriavajú na ochranu vtáctva pred nárazmi do elektrických vedení a zásahom elektrickým prúdom v lokalitách popri rieke Dunaj, ktorú vtáctvo využíva ako významný migračný koridor v jarnom a jesennom období.
- Viac informácií o projekte nájdete na stránke: www.danubefreesky.eu/sk.